

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 29PP/161/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121010881
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rudolf Bott
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2021:2121010881.3

Uznesenie

Okresný súd Trnava v konaní pred samosudcom JUDr. Rudolfom Bottom, v trestnej veci odsúdeného J. E., o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom dňa 01.12.2021 takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku súd žiadosť odsúdeného: J. E., nar. XX.XX.XXXX v Y., bytom F., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVV a ÚVTOS Leopoldov, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený:
- trestným rozkazom Okresného súdu Skalica zo dňa 17.05.2014, sp. zn. 0T/24/2014,

z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 28.04.2021 bol Okresnému súdu Trnava doručený návrh odsúdeného J. E. o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený v čase rozhodovania o jeho návrhu o podmiennečné prepustenie vykonáva v ÚVTOS Leopoldov trest odňatia slobody uložený mu trestným rozkazom Okresného súdu Skalica zo dňa 17.05.2014 sp.zn. 0T/24/2014 v spojení s uznesením Okresného súdu Skalica zo dňa 09.10.2018 sp.zn. 6Nt/12/2017 (o premene peňažného trestu) vo výmere 18 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Odsúdený vo svojom návrhu uvádza, že vo výkone trestu odňatia slobody si vzorne plní svoje pracovné povinnosti, bol disciplinárne odmenený, jeho správanie je dobré. Spáchaný trestný čin ľutuje i všetky svoje pochybenia. Trest je pre neho dostatočným ponaučením do budúcnosti. Vo výkone trestu odňatia slobody mal čas premýšľať, prehodnotil svoje životné priority, do budúcnosti sa chce venovať už iba rodine. V prípade podmiennečného prepustenia má zabezpečené bývanie aj prácu a chce žiť v súlade so zákonmi ako bezúhonný občan.

Na verejnom zasadnutí boli oboznámené listinné dôkazy a to hodnotenie odsúdeného vypracované riaditeľom ÚVTOS, skrátený výpis klienta, odpis z registra trestov, lustrácia v Registri obyvateľov, lustrácia v Centrálnnej evidencii správnych deliktov a priestupkov, trestný rozkaz Okresného súdu Skalica zo dňa 07.01.2019 sp.zn. 6T/111/2018, trestný rozkaz Okresného súdu Skalica zo dňa 30.08.2016 sp.zn. 6T/552016, trestný rozkaz Okresného súdu Skalica zo dňa 17.05.2014 sp.zn. 0T/24/2014, trestný rozkaz Okresného súdu Skalica zo dňa 05.03.2018 sp.zn. 6T/123/2017 a prísľub na prijatie do zamestnania od spoločnosti KONTRAKT SK s.r.o..

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Leopoldov vyplýva, že správanie a vystupovanie odsúdeného počas výkonu trestu je dlhodobé na požadovanej úrovni. Ústavný poriadok dodržiava a časový rozvrh dňa rešpektuje. Príkazy a pokyny personálu ústavu plní. Zásady osobnej a kolektívnej hygieny má osvojené, v osobných veciach si udržiava primeraný poriadok. V záťažových situáciách reaguje adekvátne. Vo

vzťahoch s inými odsúdenými je znášanlivý, konflikty zaznamenané neboli. Počas výkonu trestu nebol disciplinárne potrestaný. Disciplinárne odmenený bol trikrát, naposledy dňa 04.05.2021 za plnenie pracovných povinností. V rámci vnútornej diferenciacie je umiestnený do diferenciačnej skupiny „B“. Pracovne bol zaradený na pracovisku zameranom na kovovýrobu, odkiaľ bol vyradený z dôvodu nepodávania výkonov na požadovanej úrovni. Aktuálne je pracovne zaradený na pracovisku, ktoré je zamerané na výrobu a opravu drevených paliet. Pracovné návyky má osvojené, zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci dodržiava. Voľný čas trávi sledovaním televízneho vysielania, počúvaním rozhlasových relácií a čítaním spoločenských časopisov. Do športových aktivít sa zapája sporadicky. V rámci kultúrno-osvetovej činnosti sa zúčastňuje na prednáškach zameraných najmä na problematiku závislostí. Sociálny kontakt počas výkonu trestu udržiava so svojou manželkou, súrodencami a synom, ktorý je vo výkone trestu odňatia slobody, formou korešpondencie a telefonovania. Možno konštatovať, že stanovené ciele programu zaobchádzania odsúdený plní zatiaľ čiastočne z dôvodu nevyužívania všetkých možností pri vzťahoch s vonkajším prostredím. V rámci programu zaobchádzania je odsúdený vedený k dodržiavaniu ústavného poriadku, časového rozvrhu dňa, k uvedomovaniu negatívnych dopadov páchania trestnej činnosti a k zúčastňovaniu sa na prednáškach a besedách zameraných na závislosti. Resocializačná prognóza odsúdeného sa vzhľadom na stredné riziko sociálneho zlyhania javí ako menej priaznivá z dôvodu, že pred nástupom do výkonu trestu opakovane páchal trestnú činnosť a je odsúdený za závažnejšiu trestnú činnosť. Riaditeľ ÚVTOS v závere hodnotenia konštatuje, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu a neodporúča jeho podmiennečné prepustenie.

Zo skráteného výpisu klienta vyplýva dátum možného podmiennečného prepustenia 18.12.2020.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má v registri trestov 29 záznamov pre rôznorodú trestnú činnosť.

Z prísľubu spoločnosti KONTRAKT SK s.r.o. vyplýva, že odsúdený po podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody bude prijatý do pracovného pomeru v uvedenej spoločnosti na základe doterajších nadpriemerných pracovných výkonov a dochádzky bez PN v ich prevádzke v ÚVTOS Leopoldov.

Prokurátor na verejnom zasadnutí uviedol, že vzhľadom na negatívny záver hodnotenia odsúdeného riaditeľom ÚVTOS a tiež na odpis registra trestov odsúdeného z ktorého vyplýva, že odsúdený bol doposiaľ 29 krát odsúdený pre rôznorodú trestnú činnosť má za to, že u odsúdeného nie je splnená druhá materiálna podmienka na jeho podmiennečné prepustenie a preto navrhuje, aby súd žiadosť odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietol.

Odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol, že sa ľutuje všetky svoje skutky.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo

rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z dikcie citovaných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody za súčasného splnenia 3 podmienok:

- vykonanie zákonom stanovenej doby uloženého trestu,
- odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukazuje polepšenie,
- od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Podmiennečné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmiennečnom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmiennečnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmiennečnom prepustení viedol riadny život. Súd tiež uvádza, že z povahy inštitútu podmiennečného prepustenia vyplýva, že jeho uplatnenie nemá byť automatické a nemá sa stať pravidlom, ale má sa uplatniť iba výnimočne, kedy jeho uplatnenie budú odôvodňovať okolnosti konkrétneho prípadu.

Uplatnenie fikcie neodsúdenia, čo znamená, že sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený, nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchatel' spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahladené odsúdenie dáva obraz o osobe odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmiennečnom prepustení z výkonu trestu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Rozhodnutie o podmiennečnom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Súd v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, a dospel k nasledovným záverom.

Prvá zákonná (formálna) podmienka splnená je. Odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona ku dňu 18.12.2020. Ku dňu rozhodovania súdu o žiadosti odsúdeného dňa 01.12.2021 je táto podmienka splnená.

Druhá zákonná (prvá materiálna) podmienka a to tá, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie, podľa názoru súdu splnená je. Na základe záverov plynúcich z hodnotenia odsúdeného Ústavom na výkon trestu odňatia slobody dospel súd k záveru, že vo vzťahu k odsúdenému neboli konštatované žiadne také negatívne skutočnosti a poznatky o jeho osobe, ktoré by mali za následok nesplnenie tejto materiálnej podmienky.

Tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, podľa názoru súdu splnená nie je.

Súd pri skúmaní splnenia tejto podmienky objasňuje, skúma, posudzuje komplexnejšie všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostrediu, v ktorom žil, celý jeho doterajší život, povahu, charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu s jediným cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu povedie riadny život, t.j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti. Napriek tomu, že odsúdený v prostredí ústavu na výkon trestu odňatia slobody preukazuje svojim správaním polepšenie, jeho zjavné kriminálne sklony počas pobytu na slobode neumožňujú súdu dospieť k záveru, že od neho možno očakávať vedenie riadneho života. Odsúdený už bol v minulosti súdne trestaný (má 29 záznamov) za rôznorodú trestnú činnosť (opakovane sa dopúšťal prevažne trestných činov krádeže, marenia výkonu úradného rozhodnutia, nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi, ohrozenia pod vplyvom návykovej látky). Odsúdený bol vo výkone trestu viac ako dvadsaťkrát, aj napriek tomu predchádzajúce nepodmienečné tresty nemali žiaden pozitívny vplyv na osobnosť odsúdeného a preto súd je toho názoru, že výkon trestu odňatia slobody u odsúdeného plní už len funkciu ochrany spoločnosti pred jeho kriminálnym správaním na slobode, kde pácha trestné činy bez ohľadu na následky, ktoré z toho plynú. Odsúdenému v minulosti bola daná možnosť preukázať polepšenie aj prostredníctvom inštitútu podmieneného odsúdenia, avšak túto možnosť odsúdený nevyužil a počas plynutí skúšobnej doby sa opätovne dopustil trestnej činnosti. Odsúdený nevyužil ani šancu danú mu v podobe alternatívneho trestu, keď mu bol uložený peňažný trest, ktorý nezaplátil a súd mu peňažný trest premenil. Súd zároveň poukazuje na resocializačnú prognózu odsúdeného, ktorá sa javí ako menej priaznivá z dôvodu stredného rizika recidívy trestnej činnosti (odsúdený pred nástupom do výkonu trestu opakovane páchal trestnú činnosť, je odsúdený za závažnejšiu trestnú činnosť) a s tým súvisiaci záver hodnotenia odsúdeného riaditeľom ÚVTOS, ktorý neodporúča odsúdeného podmiennečne prepustiť. Páchanie trestnej činnosti nie je u odsúdeného len jednorazovým vybočením zo spôsobu jeho života, ale ide o osobu, ktorá opakovane pácha trestnú činnosť. Z týchto skutočností vyplývajú vážne a dôvodné pochybnosti o tom, či možno od odsúdeného očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Súd je názoru, že keď ani predchádzajúce odsúdenia, ani príležitosť daná mu podmieneným odsúdením či alternatívne tresty, nemali na neho ten výchovný účinok, aby ho viedli k riadnemu životu, niet prečo sa rozumne domnievať, že podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody už splní svoj zákonom sledovaný účel. Všetky vyššie uvedené skutočnosti neumožňujú prijať záver o splnení druhej materiálnej podmienky a v jeho prípade teda prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti. Zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby po vykonaní zákonom stanovenej doby, prípadne za dobré správanie vo výkone trestu, bol odsúdený automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje právny nárok, podmiennečné prepustenie je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť riziko recidívy. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti. Záver z celkového zhodnotenia osoby odsúdeného a jeho doterajšieho života však podľa názoru súdu neumožňuje prijať pozitívnu prognózu jeho budúceho správania t. j. že nebude páchať protispoločenskú činnosť a bude viesť život v súlade so spoločenskými záujmami. Obava z recidívy trestnej činnosti po podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody je založená na jeho správaní v minulosti, ktoré je uvedené vyššie. Z neho je zrejmé, že z predchádzajúcich odsúdení si nevzal žiadne ponaučenie, ktoré by ho motivovalo k tomu, aby sa už ďalej nedopúšťal páchania trestnej činnosti a aby viedol riadny život.

Vzhľadom na vyššie uvedené mal preto súd za to, že náprava páchatel'a a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je aktuálne možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmieneným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov. Z uvedených dôvodov zamietol návrh odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, pretože nespĺňal dôsledne všetky zákonom stanovené podmienky pre také rozhodnutie.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Trnava a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia, a rozhoduje o nej Krajský súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť, alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Právne neúčinná je sťažnosť podaná osobou, ktorá sa svojho práva podať sťažnosť výslovne vzdala.